Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE EN INDUSTRIE, BUITENLANDSE ZAKEN, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: **- Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, wat betreft de regeling van het Vlaams Mandatensysteem en het Vlaams Kenmerkenregister**
- definitieve goedkeuring

Samenvatting

Voorliggend voorontwerp van decreet wijzigt het e-govdecreet met als doel een juridische grondslag te creëren voor het Vlaams Mandatensysteem en het Vlaams Kenmerkenregister. Daartoe voorziet het in een nieuw hoofdstuk IV, dat twee afdelingen zal bevatten waarin respectievelijk de bepalingen met betrekking tot het Vlaams Mandatensysteem (afdeling I) en het Vlaams Kenmerkenregister (afdeling II) worden opgenomen. Beide digitale bouwstenen hebben als gemeenschappelijk doel om een systeem voor gebruikers- en toegangsbeheer voor instanties te faciliteren.

Het Vlaams Mandatensysteem focust daarbij op de burger (m.i.v. ondernemingen en verenigingen) en fungeert als een centraal en uniform systeem voor het aanmaken, beheren, en uitoefenen van volmachten in het kader van digitale dienstverlening van de Vlaamse overheid. Op die manier laat het toe dat burgers die niet zelfstandig of niet rechtstreeks met overheidsdiensten willen of kunnen interageren, deze interacties rechtsgeldig én digitaal kunnen laten verrichten door een vertegenwoordiger.

Het Vlaams Kenmerkenregister op zijn beurt fungeert als een gegevensbron voor gebruikers- en toegangsbeheer voor Vlaamse overheidsinstanties. Door kenmerken van medewerkers van deze instanties te registreren, en ter beschikking te stellen voor systemen voor gebruikers- en toegangsbeheer (bijvoorbeeld ACM/IDM) laat het toe dat medewerkers op een veilige en herkenbare manier kunnen aanmelden bij de digitale toepassingen die zij nodig hebben in het kader van hun werk.

Aangezien in beide gevallen persoonsgegevens verwerkt worden voorziet dit decreet in de essentiële elementen voor de verwerking van die gegevens. Daarnaast wordt in de nieuw in te voegen bepalingen op een heldere manier uiteengezet wie verantwoordelijk is voor de coördinatie, de aanmaak, de instandhouding, en het gebruik van deze systemen, alsook welke gegevens op welke manier – en voor welke doeleinden – geregistreerd worden en ter beschikking worden gesteld.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Dit voorontwerp van decreet kadert in het beleidsveld Digitalisering binnen het beleidsdomein Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie.

Het dossier speelt in op volgende beleidsdoelstellingen:

- Het Regeerakkoord 2024-2029:

  In een tijdperk van alsmaar snellere technologische evoluties hervormen we onze overheid op een slimme manier, door volop in te zetten op digitalisering en vereenvoudiging. Dat zal uiteindelijk ook tot een slankere en meer dienstbare overheid leiden. Die digitale transformatie van de overheid past in een ruimere maatschappelijke digitaliseringsagenda die ook onze bedrijven, verenigingen en burgers meeneemt. Een inclusief beleid, zodat niemand achterblijft in die digitale omwenteling, is daarbij het vertrekpunt (regeerakkoord p. 99).

  We voorzien één aansturing in functie van een centraal gefinancierde basisarchitectuur, compatibele systemen en gestroomlijnde beleidsprocessen (regeerakkoord p.99).

  Om iedere Vlaming mee te krijgen op de digitale trein, ook wie nog geen toegang heeft tot het internet of wie digitaal niet vaardig genoeg is, blijven we samenwerken met belangrijke en relevante e-inclusie-initiatieven (regeerakkoord p.100)

- De beleidsnota Digitalisering en interne dienstverlening Vlaamse overheid: Facilities, vastgoed, documentbeheer (2024-2029):

  Een Vlaams Mandatensysteem ('VMS') geeft de burgers de mogelijkheid om digitaal een mandaat te verlenen en te verkrijgen in Mijn Burgerprofiel. Burgers kunnen op die manier gemakkelijker toegang hebben tot de diensten van de Vlaamse overheid. Het VMS zou voor verschillende toepassingen kunnen worden gebruikt, zoals het aanvragen van dienstencheques voor een minder digitaalvaardige persoon of het helpen van gezinnen om een zorgtoeslag aan te vragen in het kader van het groeipakket. Voor de ontwikkeling en het beheer van het VMS moet de verwerkingsverantwoordelijke van het VMS beschikken over een decretale rechtsgrond voor de gegevensuitwisseling tussen burgers onderling en tussen burgers en overheidsinstanties. Ook is een decretale grondslag nodig voor de verwerking van persoonsgegevens (bv. persoonsgegevens inzake mandaatgevers en -houders, inhoud van het mandaat, enz.) met de decretale vastlegging van de essentiële elementen van de gegevensverwerking (welke gegevens, van welke personen, voor welke doeleinden, hoe lang bewaren, wie toegang tot die gegevens). (beleidsnota Digitalisering en interne dienstverlening Vlaamse overheid p. 21).

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaand voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2026/195 van 15 juni 2026.

Het voorontwerp werd besproken binnen de juridische werkgroep, ressorterend onder het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, op 5 juni 2026. Deze werkgroep bestaat uit juristen en DPO's van alle beleidsdomeinen alsook van de lokale en provinciale overheden.

De Vlaamse Regering verleende haar principiële goedkeuring op 3 juli 2026 met het oog op het inwinnen van de adviezen van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC), en als de Vlaamse minister oordeelde dat het voornoemde advies geen aanleiding gaf tot aanpassing van de door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst, de Raad van State (VR 2026 0307 DOC.0720).

In haar advies VTC nr. 2026/077 van 8 september 2026 was de VTC van oordeel dat het voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat een aantal elementen bijkomend worden geïmplementeerd, of verduidelijkt.

In randnummer 19 van het advies stelt de VTC vast dat voor wat betreft de verwerking van persoonsgegevens in het Vlaams mandatensysteem niet wordt aangegeven op grond van welke rechtvaardigingsgrond van de AVG de verwerking zal plaatsvinden. De VTC stelt daarbij voor om dit, net zoals voor het Vlaams kenmerkenregister, aan te geven bij de artikelsgewijze bespreking in de memorie van toelichting.

- Net zoals voor wat betreft het Vlaams kenmerkenregister is de verwerking van persoonsgegevens in het Vlaams mandatensysteem noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang, en vindt deze haar rechtvaardigingsgrond in artikel 6, lid 3, e), van de AVG. Dit zal voor de volledigheid verduidelijkt worden in de artikelsgewijze bespreking bij artikel 6.

Wat betreft het Vlaams kenmerkenregister stelt de VTC in randnummer 27 van het advies dat het agentschap Digitaal Vlaanderen niet kan optreden als verwerkingsverantwoordelijke voor wat betreft de rapporterings- en onderzoeksdoeleinden van het register, maar dat als een dergelijk onderzoek of dergelijke rapportering moet gebeuren de daarvoor bevoegde dienst de gegevens zal moeten opvragen bij het agentschap Digitaal Vlaanderen (als beheerder van de gegevensbron).

- Het voorontwerp van decreet voorziet reeds in dergelijke opdeling van verwerkingsverantwoordelijkheid. Digitaal Vlaanderen treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor het coördineren, beheren, aanmaken, in stand houden, en ter beschikking stellen van het Vlaams kenmerkenregister als centrale bron. Voor de verwerkingen die plaatshebben in het kader van het eigenlijke gebruik van deze bron voor de doeleinden, vermeld in het in te voegen artikel 14/1, zijn het de instanties zélf die optreden als verwerkingsverantwoordelijke (vb. voor de eigenlijke toegangscontrole, of het voeren van het eigenlijke onderzoek). Dit zal verder worden verduidelijkt in de memorie van toelichting.
- Daarbij moet evenwel opgemerkt worden dat het niet uitgesloten is dat ook Digitaal Vlaanderen zélf kwalificeert als afnemende instantie voor onderzoek of rapportering. Dit zou bijvoorbeeld het geval kunnen zijn wanneer zij een onderzoek wenst uit te voeren naar de verhouding tussen interne en externe medewerkers binnen haar agentschap. In dat geval gelden dezelfde voorwaarden als wanneer een andere instantie toegang zou vragen tot deze gegevens.

In randnummer 37 van het advies stelt de VTC dat het niet duidelijk is of er al dan niet sprake is van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid als een betrokkene werkt bij verschillende instanties.

- In principe is iedere instantie verwerkingsverantwoordelijke voor de gegevens die deze verwerkt. Dit geldt zowel voor het aanleveren van de gegevens als voor het gebruik van de gegevens uit het register zelf. Indien één betrokkene werkzaam is bij verschillende instanties, zijn deze instanties - ieder voor wat de eigen verwerking betreft – verwerkingsverantwoordelijke. Er is daarbij geen sprake van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid. Dit zal in de memorie van toelichting worden verduidelijkt.

In randnummer 48 van het advies stelt de VTC dat deze geen noodzaak ziet voor de verwerking van de geboortedatum in het Vlaams kenmerkenregister, en vraagt deze om dit te verwijderen.

- In de praktijk wordt de geboortedatum gebruikt om medewerkers met eenzelfde naam en voornaam op een eenvoudige manier van elkaar te onderscheiden. Zo kan een lokale

beheerder verzekeren dat deze de juiste rechten toekent aan de juiste persoon, zonder dat deze daarbij meer gevoelige gegevens (vb. rijksregisternummer) moet verwerken. Bovendien is de geboortedatum ook een relevant gegeven in het kader van onderzoeks- of rapporteringsdoeleinden.

De VTC merkt daarnaast, in randnummer 49, op dat de memorie van toelichting geen verantwoording vermeldt voor wat betreft de gegevens die verwerkt worden in het kader van de rapporteringsdoeleinden en onderzoek door instanties. De VTC stelt daarbij dat ze daardoor niet kan nagaan of deze categorieën personen en persoonsgegevens hiertoe voldoen aan het principe van minimale gegevensverwerking.

- In dat verband moet opgemerkt worden dat de exacte draagwijdte van de verwerkte gegevens afhankelijk zal zijn van de aard van het onderzoek of de rapportering. Een instantie die bepaalde gegevens uit het Vlaams kenmerkenregister wenst te gebruiken om aan onderzoek of rapportering te doen, zal daarbij steeds moeten kunnen verantwoorden waarom de opgevraagde persoonsgegevens noodzakelijk zijn, en op welke manier het principe van minimale gegevensverwerking wordt gerespecteerd. Dit wordt ook reeds verduidelijkt in de memorie van toelichting, op pagina 8, waar expliciet wordt gesteld dat bij het gebruik van deze gegevens voor rapporteringsdoeleinden en onderzoek door instanties de regels over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens worden nageleefd.

In het advies (randnummer 59 en volgende) merkt de VTC op dat voor bepaalde situaties de protocolverplichting uit artikel 8 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer wordt uitgesloten. De VTC vraagt daarbij om in de memorie van toelichting expliciet te motiveren waarom dit het geval is. Daarnaast stelt ze, in randnummer 64, dat wat betreft het gebruik van het Vlaams kenmerkenregister voor de doeleinden van rapportering en onderzoek, het aangewezen is dat de protocolplicht wel behouden blijft.

- De afwijking van de protocolverplichting vloeit voort uit het feit dat voor deze mededeling van persoonsgegevens de elementen die normaal in een protocol moeten worden opgenomen (zoals vermeld in artikel 8, §1, tweede lid) werden opgenomen in het voorontwerp van decreet zelf. Bijgevolg wordt de AVG-conformiteit, en de nodige transparantie, reeds gerealiseerd via het voorontwerp van decreet zelf. Dit zal verder verduidelijkt worden in de memorie van toelichting.
- Specifiek wat betreft het gebruik van het Vlaams kenmerkenregister voor de doeleinden van rapportering en onderzoek kan worden opgemerkt dat het ontworpen artikel 14/3 de protocolverplichting enkel uitsluit voor wat betreft het ontsluiten van de gegevens met het oog op het faciliteren van een systeem voor het gebruikers- en toegangsbeheer van instanties van instanties. Bijgevolg blijft deze dus wel gelden voor de overige doeleinden van het Vlaams kenmerkenregister.

Tot slot beveelt de VTC in randnummer 79 aan om het voorontwerp aan te vullen met de verplichting om de vermeldingen, zoals bedoeld in artikel 12 AVG, op te nemen, zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens.

- Artikel 12 van de AVG dat bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14 bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34 bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt, is rechtstreeks van toepassing op eenieder die optreedt als verwerkingsverantwoordelijke. Bijgevolg is het niet noodzakelijk om deze verplichting te herhalen in het voorontwerp. Dat zou bovendien in strijd zijn met de omzendbrief VR 2019/4 Wetgevingstechniek die stelt dat in het dispositief van een regelgevende tekst geen bepalingen mogen voorkomen die andere bepalingen herhalen, zoals bepalingen die alleen een hogere norm in herinnering brengen. In ieder geval zullen de nodige transparantiemaatregelen genomen worden opdat de betrokkenen afdoende geïnformeerd zijn.

De geformuleerde opmerkingen van voormeld advies van de VTC geven aldus geen aanleiding tot wijzigingen aan het voorliggende voorontwerp van decreet.

De Raad van State gaf advies nr. 80.135/3 van 3 november 2026, bezorgd op 3 november 2026.

In randnummer 3.1. tot 3.2. merkt de Raad van State, net als de VTC, op dat voor bepaalde mededelingen van persoonsgegevens de protocolverplichting uit artikel 8 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer wordt uitgesloten. Ze stelt daarbij dat het feit dat in de gevallen bedoeld in de ontworpen artikel 13/3, § 2, achtste lid, en § 4, derde lid, 13/4, tweede lid, 13/5, zevende lid, 14/2, § 3, en 14/3, derde lid, van het decreet van 18 juli 2008 niet langer in een protocol wordt voorzien, er niet toe mag leiden dat de naleving van de algemene verordening gegevensbescherming niet langer is gewaarborgd.

- De verplichtingen van de algemene verordening gegevensbescherming blijven onverminderd van toepassing op de instanties die persoonsgegevens verwerken en uitwisselen in het kader van de werking van het Vlaams mandatensysteem en -Kenmerkenregister. Het voorliggende voorontwerp van decreet doet daaraan op geen enkele manier afbreuk.

In randnummer 4 merkt de Raad van State op dat het ook voor wat betreft de contactgegevens, vermeld in artikel 13/2, §1, vierde lid, van het decreet van 18 juli 2008, aanbevolen is om de oorsprong van deze gegevens te regelen.

- Artikel 13/2, §1, vierde lid bepaalt dat de entiteit de contactgegevens van de volmachtgever en de volmachthouder kan verwerken om met hen te communiceren over de volmachten die tot stand worden gebracht in het Vlaams mandatensysteem. Deze contactgegevens (waaronder bijvoorbeeld domicilieadres, maar ook e-mailadres of e-box gegevens) zijn echter niet afkomstig uit één gecentraliseerde bron, maar kunnen uit verschillende bronnen worden opgehaald (bijvoorbeeld de gegevensbron met de contactgegevens van de burgers, vermeld in artikel 6 van het e-govdecreet, het organisatieregister, vermeld in artikel 7/7 van het e-govdecreet, de Kruispuntbank van Ondernemingen, of bij de dienstverlenende instantie zelf).
- Gelet daarop is het niet aangewezen, of mogelijk, om reeds in het voorontwerp de oorsprong van deze gegevens vast te leggen.

In randnummer 5 stelt de Raad van State dat – gelet op het feit dat deze geen zelfstandige toegang krijgen tot het Vlaams Mandatensysteem, en dat zij enkel handelen in naam en opdracht van de instanties waaraan de gegevens ter beschikking gesteld worden – de verwerkers van deze instanties niet vermeld dienen te worden bij de artikelsgewijze bespreking van artikel 8 als partij waaraan de gegevens 'ter beschikking gesteld worden'.

- Hoewel de verwerkers weldegelijk kwalificeren als 'ontvanger' van de persoonsgegevens, in de zin van artikel 4, 9) van de algemene verordening gegevensbescherming, wekt de huidige formulering mogelijk de indruk dat zij de gegevens op zelfstandige basis mogen gebruiken.
- Om elke verwarring hieromtrent te vermijden wordt de artikelsgewijze bespreking bij artikel 8 aangepast, en wordt daarbij niet langer expliciet verwezen naar de verwerkers van de betrokken instanties.

Tot slot merkt de Raad van State in randnummer 6 op dat voor de gegevens vermeld in het ontworpen artikels 13/2, §2, vierde lid, en 13/3, §2, vijfde lid nog geen maximale bewaartermijn werd bepaald.

- Wat betreft de contactgegevens, vermeld in artikel 13/2, §2, vierde lid moet opgemerkt worden dat niet in het Vlaams mandatensysteem worden bewaard of opgeslagen. Dit wordt nu in het betrokken lid geëxpliciteerd door te bepalen dat deze contactgegevens niet langer bewaard worden dan noodzakelijk om over de volmacht te communiceren.
- Wat betreft de gegevens, vermeld in artikel 13/3, §2, vijfde lid (contact- en adresgegevens, en hoofdverblijfplaats van de volmachtgever en volmachthouder) moet worden opgemerkt dat ook deze gegevens als zodanig niet in het Vlaams mandatensysteem zullen worden opgenomen. Deze gegevens worden evenwel verwerkt in het kader van de totstandkoming van volmachten. Het is daarom van belang dat ze kunnen worden bewaard, onder meer als

onderdeel van de papieren aanvraag, met het oog op de beslechting van eventuele latere betwistingen. Gelet daarop werd een afzonderlijke bewaartermijn bepaalt voor zowel het aanvraagformulier, als de gegevens vermeld in artikel 13/3, §2, vijfde lid, een afzonderlijke bewaartermijn bepaalt in artikel 13/6, tweede lid.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het voorliggende voorontwerp van decreet voorziet in een robuust en helder juridisch kader voor zowel het Vlaams Mandatensysteem als het Vlaams Kenmerkenregister. Daarin worden enerzijds voldoende waarborgen opgenomen voor de verwerking van persoonsgegevens, en anderzijds voorzien in een duidelijke afbakening van de verantwoordelijkheden, rechten, en plichten van de personen die betrokken zijn bij deze systemen, opdat deze systemen uitgebouwd kunnen worden tot bouwstenen waar alle organisaties binnen de Vlaamse overheid gebruik van kunnen maken.

Het Vlaams Mandatensysteem

Deze decreetswijziging kadert in de verdere uitbouw van een toegankelijke, veilige en gebruiksvriendelijke digitale dienstverlening door de Vlaamse overheid. Met het Vlaams Mandatensysteem wordt een structurele lacune ingevuld die tot op heden bestond in de mogelijkheid om interacties met de Vlaamse overheid op een uniforme en rechtszekere wijze te delegeren aan andere natuurlijke personen, rechtspersonen en verenigingen. Voor burgers, ondernemingen en organisaties ontbrak een centraal en uniform systeem om dergelijke volmachten aan te maken, te beheren en uit te oefenen. Ook de nood voor gebruiksvriendelijke, laagdrempelige en begrijpelijke digitale processen en interactie met de Vlaamse overheid staat centraal, zodat elke burger deel kan nemen aan een digitaal Vlaanderen.

Het Vlaams Mandatensysteem kan worden beschouwd als een Vlaamse invulling van het concept van gecentraliseerd volmachtenbeheer, opgebouwd op basis van Vlaamse digitale bouwstenen, waaronder de Interbestuurlijke Product- en Dienstencatalogus (IPDC). Bestaande federale oplossingen, zoals Self Service Mandatenbeheer (SSM) bieden onvoldoende granulariteit om te beantwoorden aan de noden van Vlaamse hoofdloketten en dienstverleningen. Het Vlaams Mandatensysteem maakt het mogelijk om volmachten per afzonderlijke dienstverlening aan te maken en uit te voeren, met een duidelijke afbakening van rechten en bevoegdheden.

Het decreet beoogt tevens een vereenvoudiging van het bestaande volmachtenlandschap. In plaats van een veelheid aan puntoplossingen voorziet het Vlaams Mandatensysteem in één centrale bron en één uniforme procesflow voor het aanmaken, beheren en beëindigen van volmachten binnen de Vlaamse overheid. Deze centralisatie bevordert de rechtszekerheid, de transparantie en de controle van volmachten over entiteiten en beleidsdomeinen heen.

Voorts biedt het Vlaams Mandatensysteem een antwoord op concrete noden vanuit het ondernemingsleven, in het bijzonder van kleine en middelgrote ondernemingen. Het systeem maakt het mogelijk om op een gestandaardiseerde en veilige manier volmachten te verlenen aan professionele dienstverleners, zoals boekhoud-, accountants- en advocatenkantoren, voor de afhandeling van administratieve verplichtingen tegenover de Vlaamse overheid.

Ten slotte draagt het Vlaams Mandatensysteem wezenlijk bij aan de versterking van de digitale veiligheid. Het systeem is opgezet conform geldende industriestandaarden en sluit aan bij relevante Europese en nationale kaders inzake cyberveiligheid, waaronder de principes van Cyber Fundamentals

en de NIS2-richtlijn. Mandaten binnen het Vlaams Mandatensysteem kunnen uitsluitend worden uitgeoefend na sterke authenticatie via de daartoe voorziene authenticatiemiddelen. Door de centralisatie van het volmachtenbeheer in één systeem voor de gehele Vlaamse overheid wordt bovendien een sterker en consistenter levenscyclusbeheer mogelijk, wat de veiligheid, controleerbaarheid en naleving van regelgeving ten goede komt.

Het Vlaams Kenmerkenregister (VKR)

Binnen de Vlaamse overheid werd een centraal systeem van Gebruikersbeheer ontwikkeld (IDM) dat instanties toelaat om de in- en uitstroom van medewerkers en hun (toegangs)rechten makkelijk te beheren. Het Vlaams kenmerkenregister vormt een onderdeel van dit Vlaamse systeem voor Gebruikersbeheer. Het is immers via dit Gebruikersbeheer dat de gegevens in het VKR kunnen worden beheerd en gewijzigd, en het is ook via dit Gebruikersbeheer dat de gegevens worden doorgegeven aan digitale toepassingen voor het eigenlijke toegangsbeheer door instanties. Het Vlaams Kenmerkenregister is een centrale bouwsteen van het gebruikers- en toegangsbeheer, door de nodige informatie op te slaan over de kenmerken van medewerkers van de instanties. Het is aan deze kenmerken dat dan bepaalde toegangsrechten gekoppeld kunnen worden, en die geverifieerd worden alvorens toegang tot bepaalde bedrijfsmiddelen te verschaffen.

Door het Vlaams Kenmerkenregister via het Gebruikersbeheer (IDM) te koppelen aan het Vlaamse toegangsbeheer (ACM) is het voor overheidsinstanties mogelijk om te voorzien in een centraal gebruikers- en toegangsbeheer, waardoor hun medewerkers op een veilige en herkenbare manier kunnen aanmelden bij de digitale toepassingen die zij nodig hebben in het kader van hun werk. Hoewel dit systeem in de praktijk haar nut heeft bewezen, ontbreekt vandaag de dag een voldoende duidelijke juridische basis voor wat betreft het beheren en het gebruik van dit Vlaams Kenmerkenregister.

De nieuwe afdeling II van Hoofdstuk IV van het e-govdecreet bevat de basisprincipes omtrent het beheer en de werking van het Vlaams Kenmerkenregister. Dit register heeft een drievoudige doelstelling:

- het registreren van kenmerken in een gegevensbron voor gebruikers- en toegangsbeheer voor instanties;
- de interacties tussen instanties en medewerkers van instanties vereenvoudigen en optimaliseren;
- te functioneren als gegevensbron voor rapporteringsdoeleinden en onderzoek door instanties.

Om bovenstaande doelen te kunnen bereiken, kunnen in het VKR persoonsgegevens verwerkt worden van medewerkers van instanties. Het gaat onder andere over hun voornaam, achternaam, rijksregisternummer, de rollen en rechten die zij nodig hebben voor het uitvoeren van hun taken, en de relatie die ze hebben met de entiteit waarvoor ze werken. De nieuwe Afdeling II, Hoofdstuk IV van het e-govdecreet legt voor deze verwerking alle essentiële elementen vast, en bepaalt (naast bovenstaande doeleinden) de betrokkenen wiens gegevens in het VKR worden opgenomen, de categorieën van gegevens die verwerkt worden, hoe de gegevens in het VKR worden opgenomen, op welke manier ze worden ter beschikking gesteld, en hoe lang ze bewaard worden.

Daarnaast is het belangrijk om voor het Vlaams Kenmerkenregister af te bakenen welke entiteit verantwoordelijk is voor de aanmaak en instandhouding van deze centrale gegevensbron, op welke manier de gegevens in deze bron worden opgenomen, en hoe deze gegevens ter beschikking worden gesteld aan andere instanties. Het creëren van een regelgevend kader dat op duidelijke wijze de verantwoordelijkheden, rechten, en plichten omschrijft van de instanties die betrokken zijn bij dit Vlaams Kenmerkenregister zorgt ervoor dat er een kwaliteitsvol register kan worden uitgebouwd waar alle organisaties gebruik van kunnen maken.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Zie de toelichting bij de artikelen in de memorie van toelichting horend bij dit voorontwerp van decreet.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorliggende voorontwerp van decreet creëert een decretale grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens ingevolge het Vlaams Mandatensysteem en het Vlaams Kenmerkenregister.

Er is geen nieuwe budgettaire impact ten opzichte van de huidige situatie. Het voorliggende voorontwerp van decreet zal geen aanleiding geven tot extra kosten en dus een extra budgetvereiste. De uitgaven worden opgevangen binnen de bestaande kredieten van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen. Eerder verleende de Inspectie van Financiën advies inzake dossiernummer 2026000563 (TM_2026000563 d.d. 12.02.26).

De Inspectie van Financiën verleende op 22 juni 2026 een gunstig advies aan het voorliggend voorontwerp van decreet. Met toepassing van artikel 31 §1 van het BVR VCO is voor dit dossier het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, niet vereist.

Volgens de Inspectie van Financiën lijkt het aangewezen het Vlaams Mandatensysteem ook te kunnen gebruiken op Belgisch en internationaal vlak. De Inspectie van Financiën verwijst hierbij bvb. naar de Europese toepassingen, welke, afhankelijk van de lidstaat, verschillende aanmeldingsmogelijkheden voorziet. Zo zou ook best op Belgisch vlak dit Mandatensysteem kunnen gebruikt worden teneinde tot een daadwerkelijke bijdrage aan de digitale inclusie en ondersteuning van kwetsbare burgers te komen. De Inspectie van Financiën vraagt of dit technisch mogelijk is, of dit juridisch haalbaar of wenselijk is, en hoe dit desgevallend zal opgepakt worden.

Het opzet van het voorliggende voorontwerp van decreet is te voorzien in een systeem (het VMS) voor o.a. het registreren van volmachten om concrete producten of diensten, die aangeboden worden door *een Vlaamse of Vlaamse lokale* instantie, aan te vragen of te beheren. Het VMS is aldus nu voorzien voor het Vlaams digitaal ecosysteem. Het VMS is wel generiek en duurzaam opgezet, zo is het VMS integraal API-driven ontwikkeld, zodat hergebruik in de toekomst ook op Europees en federaal niveau zou kunnen worden gefaciliteerd. Het openzetten voor Europese en federale producten en diensten is echter niet op korte termijn voorzien, zo ontbreekt momenteel een Europese centrale databank van rechtspersonen (zoals verenigingen) alsook een degelijke catalogus met een overzicht van de concrete Europese en federale diensten. Volmachten kunnen immers enkel voor specifieke concrete producten en diensten worden gegeven. De prioriteit is nu om een matuur VMS op te bouwen dat zijn nut en meerwaarde kan bewijzen t.a.v. de Vlaamse producten en diensten. Met die bewezen meerwaarde kan desgevallend het vizier op termijn worden gericht op (her)gebruik op Europees en federaal niveau.

B. ESR-TOETS

Dit onderdeel is niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorliggende voorontwerp van decreet heeft geen directe weerslag op het personeelsbestand en het personeelsbudget zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemene beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorliggende voorontwerp van decreet heeft geen impact op het personeel, de werkingsuitgaven, investeringen, schuld en ontvangsten van de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Na de definitieve goedkeuring van het ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting wordt het ontwerp van decreet met de bijhorende memorie aan het Vlaams Parlement voor verdere behandeling bezorgd.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, wat betreft de regeling van het Vlaams Mandatensysteem en het Vlaams Kenmerkenregister en de bijhorende memorie van toelichting;

2° de Vlaamse minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse zaken, Digitalisering en Facilitair Management te gelasten voornoemd ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management,

Matthias DIEPENDAELE